

ΣΑΒΒΑΤΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΘΕΩΡΙΚΗ.

ΤΕΥΧΟΣ Α'. Ἀριθ. 23.

Σάββατον 13/25 Μαΐου 1878.

Τιμὴ 3 χαρτόγραφα.

Κωνσταντινούπολις, 12/24 Μαΐου.

ΛΑΟΙ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ.

Σύνηθες τοῖς πανσλαυίσταῖς ἐπιχείρημα ὑπάρχει τὸ ἀρνείσθαι παντελῶς τὴν ὑπαρξίν τῆς ἐλληνικῆς ἐθνότητος ἐν τῇ πατρίδι Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου καὶ παριστᾶν αὐτὴν οἰκουμένην ὑπὸ Βουλγάρων, μετ' ὀλίγων τινῶν Βλάχων, ὡς λέγουσι, καὶ Ἀλβανῶν. Ὁ σλαυῖσμός, ὅστις ἐν ταῖς ἐνδοξοτέραις σελίδι τῆς νεωτέρας αὐτοῦ ἱστορίας ἀναγράφει ὡς Ῥώσσους τοὺς Ribeaupierre, τοὺς Pozzo di Borgo, τοὺς Richelieu, τοὺς Νέσσελρωδ καὶ ἐσχάτως ἔτι τοὺς Τοτλέβεν, τοὺς Δανδεβίλ, ἀρνείται τοῖς κατοικοῖς τῆς Μακεδονίας τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθέρως ἐπιλογῆς, ἂν δέ τις τολμήσῃ νὰ εἰπῇ ὅτι εἶναι Ἕλληνας, ὁ τοιοῦτος ἀποδεικνύεται διὰ τῆς πολυμαθείας τῶν σοφῶν πανσλαυίστων ὡς καταγόμενος ἀπὸ τριῶν ἢ τεσσάρων γενεῶν ἐκ Βουλγάρου ἢ Βουλγαρίδος, ἢ κατὰ μεγάλην καὶ ἐξαιρετικὴν ἐπιείκειαν ἐκ Βλάχων ἢ Ἀλβανῶν.

Οὐδόλως ἀρνούμεθα ὅτι βούλγαροι ἐπὶ ἡλυδες πόρον ζωῆς διὰ τῆς γεωργικῆς ἐργασίας ἐπιζητοῦντες συνωκίσθησαν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἐν ταῖς ἐπαύλεσι καὶ τοῖς κτήμασι τῶν ἐν τῇ ἐλληνικῇ Μακεδονίᾳ—περὶ ἧς μόνης ἐνταῦθα ἡμῖν ὁ λόγος—Ἑλλήνων καὶ Τούρκων. Ἀλλὰ πιστεύομεν ὅτι οὐδεὶς δύναται ν' ἀρνηθῇ ὅτι τοιαῦτα ἐποικίσεις πλείσται ὅσαι συνέβησαν ἐν ταῖς εὐρωπαϊκαῖς χώραις, ἀλλὰ πανταχοῦ ἐν τῇ ἐπιμιξίᾳ ταύτῃ ἐπεκράτησε τὸ στοιχεῖον τῆς χώρας, τὸ στοιχεῖον τὸ συνδεόμενον μετ' αὐτῆς διὰ τῆς ἱστορίας καὶ τῶν παραδόσεων. Ἡ ἐποικίσις ξένων στοιχείων, ἣν τὰ μέγιστα διευκολύνουσι σήμερον ὁ νεώτερος κοινωνικὸς βίος καὶ ἡ πολλαπλασίαισι τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας, οὐδαμῶς δύναται νὰ μεταβάλῃ τὸν ἐθνικὸν χαρακτηρισμὸν μιᾶς χώρας, τούναν-

τίον δὲ τὰ στοιχεῖα ταῦτα, κατὰ τοὺς ἀδηρίτους νόμους τῆς φύσεως, ἀφρομοιοῦνται παντελῶς μετὰ μίαν ἢ δύο γενεὰς ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἐξωτερικῶν ἐντυπώσεων, τοῦ κλίματος, τῶν ἱστορικῶν παραδόσεων, τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων πρὸς τὸν ἰθαγενῆ λαόν, ἢ ὀρθότερον εἰπεῖν πρὸς τὸν ἰθαγενῆ πολιτισμόν. Τοιοῦτό τι εἶδομεν γινόμενον ἐν πάσαις ταῖς εὐρωπαϊκαῖς ἐπικρατείαις, ἐν αἷς ἡ ἐπιμιξία ἀφωμοίωσε πάσας τὰς ἐπὶ ἡλυδες φυλάς πρὸς τὴν ἰθαγενῆ. Ἰχνη μόνον τῶν ἐπὶ ἡλυδων τούτων φυλῶν διασώζονται ἐν ἀποκέντροις ἀγροῖς, ὅπου διὰ τὸ ἀνεπίμικτον καὶ διὰ τὸ ἐλλιπὲς τῶν τῆς συγκοινωνίας μέσων διατηροῦσιν ἐν μέρει τὸν χαρακτῆρα τῆς ἐθνικῆς αὐτῶν καταγωγῆς. Πολλαχοῦ τοῦ Βρανδεβούργου, φέρ' εἰπεῖν, ἀπαντῶσι τοιαῦτα ἀγροτικαὶ ἀποικίαι, σλαυικαὶ τὸ πλεῖστον· πολλαχοῦ ἐν τοῖς χωρίοις τοῦ Παλατινάτου ἀκούει τις ἐκπληκτος διασωζομένην εἰσέτι τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν καὶ τὰ γαλλικὰ ἥθη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς μεγάλης μεταναστεύσεως τῶν γάλλων διαμνηστρομένων ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ'.

Τοιοῦτό τι ἀπραχλῆκτως ἐπισυνέβη καὶ ἐν τῇ ἐλληνικῇ Μακεδονίᾳ. Ἐπὶ ἡλυθον καὶ ἐν ταύτῃ ἐπιδρομαὶ ξένων στοιχείων καὶ ἰδίᾳ τοῦ βουλγαρικοῦ μετὰ τὴν τουρκικὴν κατάκτησιν. Ἡ τιμαριωτικὴ τῆς χώρας διαίρεσις εἰς τὴν στρατιωτικὴν τῶν Τούρκων ἀριστοκρατίαν διηκούλυνε τὴν ἐπιδρομὴν τοῦ στοιχείου, πραιορουμένου χάριν πορισμοῦ τῶν πρὸς ζωὴν τὸν τοῦ δουλοπαροίκου βίον. Πολλαχοῦ οἱ δουλοπάροικοι οὗτοι περικυκλώσαντες τὰ ὀλίγα ἐλληνικὰ χωρία καὶ ἀποικίας περὶ αὐτὰ συστήσαντες κατώρθωσαν νὰ ἐκνικήσῃ ἡ γλῶσσα αὐτῶν καὶ παρὰ τοῖς κατοικοῖς τῶν χωρίων τούτων, οἵτινες διὰ τὴν καθ' ἡμέραν μετ' αὐτῶν ἀναστροφὴν καὶ συνεργασίαν σπανίως μετεχειρίζοντο τὴν ἐλληνικὴν καὶ ὡς συνήθη γλῶσσαν εἰς τὰς σχέσεις αὐτῶν μετὰ

τῶν Βουλγάρων ἀδυνατούντων νὰ ἐκμάθωσι ξένην γλῶσσαν εἶχον τὴν βουλγαρικὴν, ἥτις ἀφ' ἑτέρου προσέλαβεν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ πλείστας ἐλληνικὰς λέξεις ἀγνώστους τοῖς πέραν τοῦ Αἵμου Βουλγάροις. Λέγοντες βουλγαρικὴν ἴσως δὲν ἐκφραζόμεθα καλῶς· τὸ παρὰ τῶν βουλγάρων ἀγροτῶν ὁμιλούμενον ἐν Μακεδονίᾳ ἰδίωμα περιέχει μόνον 300—500 ἐπιμέκτους ἐλληνικὰς καὶ βουλγαρικὰς λέξεις διὰ τοὺς ἀναγκαιοτέρους ὅρους τοῦ γεωργικοῦ καὶ τοῦ ποιμενικοῦ βίου. Ἡ μόνη γραπτὴ γλῶσσα, ἡ ὑπάρχουσα ἐν Μακεδονίᾳ, ἐκτὸς τῆς τουρκικῆς, ἐστὶν ἡ ἐλληνικὴ, ἣ χρῶνται καὶ αὐταὶ αἱ καθαραὶ καὶ ἀνεπιμέκτοι ἐν τοῖς ἀγροῖς βουλγαρικαὶ ἀποικίαι.

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὰς ἀνεπιμέκτους ἐν τοῖς ἀγροῖς βουλγαρικὰς ἀποικίας, αἵτινες σποράδην ὑπάρχουσαι ἐν ταῖς ἐπαύλεσι καὶ ἀπαρτίζουσαι κοινότητας ἐξ 20—40 τὸ πολὺ οἰκιῶν ἐλαχίστην σχηματίζουσι μειονοφηγίαν συγκριτικῶς πρὸς τὸν πληθυσμὸν τῶν πόλεων καὶ τῶν κεραλοχωρίων. Οὕτως ἐν Βιτωλίαις τὰ ἑκάτὸν πεντήκοντα περίπου ἐν ταῖς ἐπαύλεσι διεσπαρμένα τοιαῦτα βουλγαρικὰ χωρία δὲν ἀπαρτίζουσιν οὐδὲ τὸ τέταρτον τοῦ ἐν Βιτωλίαις καὶ ἐν τοῖς ἐξ κεραλοχωρίοις Μεγαρόβω, Τουρνόβω, Κρουσέβω, Μολοβίστῳ, Νιζοπόλει καὶ Γοπεσίῳ πληθυσμοῦ, ὅστις ἐλληνικώτατός ἐστι τὰ τε φρονήματα καὶ τὰς τάσεις.

Ὅτι δὲ καὶ ἐν Βιτωλίαις καὶ ἀλλαχοῦ ὑπῆρξεν ἐπιμιξίας μετὰ Βουλγάρων οὐδόλως ἀμφισβητοῦμεν. Πολλοὶ Βούλγαροι δι' ἐπιγαμιῶν μετὰ Ἑλλήνων ἐξῆλθον τῆς κατωτάτης βαθμίδος καὶ πῶς ἀνεπτύχθησαν. Ἀλλὰ πάντες οὗτοι ἀπέβαλον τῷ χρόνῳ κατὰ φυσικὸν νόμον καὶ τύπον μορφῆς καὶ ἦθη καὶ ἔξεις καὶ τάσεις καὶ παντελῶς πρὸς τοὺς Ἕλληνας ὁμοιωθήσαν, πάντα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς φυλῆς αὐτῶν λαβόντες, τὴν φιλομάθειαν, τὴν νοημοσύνην, τὴν δραστικότητα καὶ τὴν καλαισθησίαν καὶ αὐτὸν τὸν ἐλληνικὸν τῆς μορφῆς τύπον. Πολλοὶ ἐκ τοιαύτης ἐπιγαμίας καὶ ἐπιμιξίας καταγόμενοί εἰσιν ἐλληνικώτεροι καὶ αὐτῶν τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὰ φρονήματα. Μέχρι δὲ πρὸ εἰκοσθετίας, ἐφ' ὅσον δηλαδὴ ἡ πανσλαβιστικὴ ἐνέργεια δὲν εἰσεχώρησε παρ' αὐτοῖς, οἱ πάντες ἐκαυχῶντο ἐπὶ τῇ ἐλληνικῇ αὐτῶν ἐθνότητι· ἀλλὰ καὶ ἤδη μετὰ τοσαύτης ἐνεργείας, ἐλαχίστη μόνον μειονοφηγία συνετάχθη ἐκ παντοίων ἐλαττηρίων κινουμένη μετὰ τῶν πανσλαβιστῶν, καὶ αὕτη ὅμως τὴν ἐλληνικὴν συνχισθανομένη

ὑπεροχὴν ἀποστέλλει τὰ τέκνα αὐτῆς εἰς τὰ ἐλληνικὰ σχολεῖα Βιτωλίων.

Περὶ δὲ τῶν λεγομένων Ἀλβανῶν καὶ Βλάχων τῆς Μακεδονίας, οἱ μὲν πρῶτοι ἀρκούντως ἤδη ἐπιστημονικῶς ἀποδέδεικται ὅτι τῆς αὐτῆς εἰσι φυλῆς, ἐξ ἧς καὶ οἱ Ἕλληνες, καὶ γλῶσσαν καὶ οὗτοι γραπτὴν τὴν ἐλληνικὴν μόνον ἔχουσι καὶ ἱστορικῶς τὴν τύχην αὐτῶν μετὰ τῆς τῶν Ἑλλήνων καθὼ ὁμαιμύνων αὐτοῖς συνεταύτισαν. Οἱ δὲ κακῶς λεγόμενοι Βλάχοι μιγάνδες ἐκ ῥωμαϊκῶν λεγεῶνων μετουσιώθησαν ὑπὸ Ἑλλήνων Μακεδόνων, οὐδὲν δὲ κοινὸν ἔχουσι τοῖς ἀληθέσι Βλάχοις τῆς Ρουμανίας. Καὶ πρῶτον ἡ λαλουμένη παρ' αὐτῶν γλῶσσα ἢ μάλλον τὸ ἰδίωμα ἀκατάληπτός ἐστι τοῖς ἀληθέσι Βλάχοις, καθ' ὅσον ἐν τῷ ἰδιώματι αὐτῶν αἱ ἡμίσεις τῶν λέξεων εἰσιν ἐλληνικαὶ παρεφθαρμέναι. Ἐπειτα, τολμῶμεν εἰπεῖν ὅτι οὐδαμοῦ τῶν ἐλληνικῶν χωρῶν ὑπάρχει φρόνημα ἐλληνικώτερον καὶ ἰσχυρότερον ἐλληνικαὶ τάσεις ἢ παρὰ τοῖς Βλάχοις τούτοις, ὡς καλοῦνται καταχρηστικῶς. Καὶ τὸ φρόνημα τοῦτο χρονολογεῖται ἀπ' αἰώνων· τὸ Μέτσοβον, οἱ Καλαρρύται, ἡ περικλεῆς καὶ ἀτυχὴς Μοσχόπολις ἢ Βοσκόπολις, ὑπῆρξαν ἐκ τῶν τηλυγεστάτων ἐλληνικῶν κέντρων κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας, καὶ οἱ μεγάλοι εὐεργέται τοῦ ἔθνους, οἱ Καπλάναι καὶ οἱ Σιναι, οἱ μεγάλοι διδάσκαλοι, οἱ μεγάλοι ἀθληταὶ τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως, οἱ μεγάλοι πολιτικοὶ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, ἐξ ὧν ἀρκούμεθα ἀναφέροντες τὸν περικλεῆ Κωλέττην, ἀρκούσι ν' ἀποδείξωσιν ὅτι οἱ λεγόμενοι Βλάχοι εἰσὶ καθαρώτεροι Ἕλληνες ἢ ὅσον εἶναι, φερ' εἰπεῖν, καθαροὶ Γάλλοι οἱ παῖδες τῆς Κορσικῆς. Διότι ἐν τῇ Προβηγκίᾳ τῆς Γαλλίας ἡ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων κατοχὴ καὶ ἡ μετ' αὐτῶν ἐπιμιξία τῶν Γαλατῶν παρήγαγεν ἰδίωμα τοσοῦτο τοῦλάχιστον διαφέρειν τῆς γαλλικῆς ὅσον τὸ λεγόμενον κουτσοβλαχικὸν τῆς ἐλληνικῆς, ἰδίωμα οὐ μόνον διακρινόμενον ἄχρι σήμερον ἐν τῷ οἰκιακῷ βίῳ, ὡς παρὰ τοῖς Ἑλληνοβλάχοις, ἀλλὰ καὶ ἔχον γραπτὴν φιλολογίαν καλλιεργουμένην ἄχρι τοῦδε, δέον ἂν ῥά γε ν' ἀρνηθῇ τις εἰς τοὺς παῖδας τῆς Προβηγκίας τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀποκαλῶνται Γάλλοι καὶ ν' ἀποσβέσῃ ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς Γαλλίας πλείστα τῶν περικλεεστάτων ὀνομάτων τῶν υἱῶν αὐτῆς; Οὐδεὶς ποτε ἐφάντασθη τοιοῦτό τι, οὐδεὶς ἐτόλμησε ν' ἀναλύσῃ τὸ αἷμα τῶν Θιέρς ἢ τῶν Γαμβέττα ὅπως ἀνεύρῃ ἐν αὐτῷ τὴν ἐλληνικὴν ἢ τὴν ῥωμαῖ-

κὴν καταγωγὴν. Καὶ ὁμοίως ὑπάρχουσιν οἱ τολμῶντες ν' ἀρνηθῶσι τὸ ὄνομα τῶν Ἑλλήνων εἰς τοὺς λεγομένους Βλάχους, ὧν τὸ ῥωμαϊκὸν αἷμα ἀπὸ τοσούτων αἰώνων μετηγγίσθη ἀφ' ὧν καὶ τὸ τῶν προθηγκιανῶν Γάλλων καὶ οἵτινες λαλοῦσι μὲν ὡς οὗτοι οἰκιακὸν τι ἰδίωμα μετέχον λατινικῶν λέξεων, ἀλλὰ μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅτι οὐδὲν οὔτε γραπτὸν οὔτε προφορικὸν φιλολογικὸν ἔργον ἔχουσιν ἐν τῷ ἰδιώματι τούτῳ!

Τοιαῦται αἱ διαφοροὶ ἐν Μακεδονίᾳ φυλαί, τοιοῦτοι δ' ἰδίᾳ οἱ ἀποκαλούμενοι ὑπὸ τῶν πανσλαυϊστῶν Βούλγαροι, διότι ἀνεκάλυψαν ἐν τῷ αἵματι αὐτῶν μόριόν τινα βουλγαρικὸν ἐξ ἁπλωθέν καταγωγῆς, ἢ διότι δὲν παραδέχονται, κἂν ἔτι οἱ πλείστοι ὁμολογῶσιν ἑαυτοὺς Ἕλληνας, ὅτι ἡ μακεδονικὴ χώρα δύναται παράγειν ἄλλους τινὰς εἰ μὴ Βουλγάρους. Ἀλλὰ τοῦτο ἐν γένει τὸ στρατήγημα τοῦ πανσλαυϊσμοῦ, στρατήγημα τετριμμένον πλέον, τὸ ἀρνεῖσθαι τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ γλῶσσαν καὶ φρονήματα καὶ ἔθνη τᾶς καὶ βαπτίζειν αὐτοὺς ἄκοντας ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ τοῦ βουλγαρισμοῦ. Καὶ τοῦ γελοίου ἀληθῶς γελοιωδέστερον εἶναι, ἐνῶ ἐν Βιτωλίᾳ, παραδείγματος χάριν, τῇ ἐκουσίᾳ καὶ αὐτοπροαιρέτῳ συνδρομῇ συμπάσης τῆς κοινότητος καὶ τοῦ λαοῦ ἐννέα συντηροῦνται ἑλληνικὰ παιδευτήρια τῶν δύο φύλων, εἰς ἃ φοιτῶσιν ὑπὲρ τοὺς 1200 παῖδες τὸ λέγειν ὅτι οὐδεὶς ὑπάρχει Ἕλληνας. Βεβαίως ἀνθρώπους τοιαῦτα διχτεινομένους δὲν δύναται τις νὰ μεταπείσῃ ὅ,τι κἂν εἴπῃ. Ἀλλως δέ, ἁμέσως ἔχουσιν ὡς ἀπάντησιν πρὸς ἀποπλάνησιν τῶν μὴ εἰδόντων ὅτι τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα ἐπιβάλλονται ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἥτις ἀπορίας ἕνεκα οὐδαμῶς διατηρεῖ σχολεῖα ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ μόλις δύναται νὰ διατηρήσῃ τὴν μίαν καὶ μόνην ἐν Χάλκῃ Θεολογικὴν σχολήν. Τὰ σχολεῖα πανταχοῦ τοῦ ὠθωμανικοῦ κράτους διατηροῦνται τῇ αὐτοπροαιρέτῳ συνδρομῇ τῶν κατοίκων καὶ εἰσιν ἁρμενικά, ἐὰν οἱ κάτοικοι εἰσιν Ἀρμένιοι, ἑλληνικά, ἐὰν εἰσιν Ἕλληνες, βουλγαρικά, ἐὰν εἰσιν Βούλγαροι. Ἐπειδὴ δ' Ἕλληνες τὰ τε φρονήματα καὶ τὰς παραδόσεις καὶ τὰς τάσεις καὶ τὴν μόνην γραπτὴν γλῶσσαν — καθόσον, ὡς εἴρηται, τό τε βουλγαρικὸν καὶ τὸ βλαχικὸν εἰσιν ἐν Μακεδονίᾳ ἄγραφα οἰκιακὰ ἰδιώματα ἀχρησता καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ εἰς τὴν διαπονητικὴν ἀνάπτυξιν καὶ εἰς τὴν μεταξὺ τῶν

κατοίκων συγκοινωνίαν — ἦσαν καὶ εἰσιν οἱ τῆς Μακεδονίας κάτοικοι, ἐπόμενον ὅτι ἑλληνικά ἦσαν πάντοτε καὶ εἰσι καὶ σήμερον ἑλληνικά τὰ σχολεῖα πανταχοῦ τῆς Μακεδονίας ἐξαιρουμένων τῶν περὶ τὰ Βελισσά, ὅπου οἱ ἄληθεις Βούλγαροι, ὧν τὴν ἐθνότητα οὐδὲν διαμφισβητοῦμεν, καὶ γλῶσσαν γραπτὴν τὴν βουλγαρικὴν εἶχον καὶ ἔχουσι καὶ σχολεῖα βουλγαρικά διετήρουν καὶ διατηροῦσιν, ὡς οἱ ἰδίᾳ κυχώμενοι λέγουσιν, οὐδενὸς τοῦτο παρακωλύσαντος.

Ἡμεῖς ἄλλο ἐθνόμετρον δὲν γινώσκουμεν, οὐδ' ἄλλο τι πρὸς ἐξέλεγχιν τοῦ ἐθνισμοῦ ἐν χώρᾳ τοσαύτῃ ὑποστάσῃ ἐπιδρομάς, ἢ ὅ,τι ὡς τοιοῦτο καὶ πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης ὁμολογεῖται, τὴν γλῶσσαν, δῆλον ὅτι, δι' ἧς ἀνεκαθεν ἐξεπαιδεύθη καὶ ἐξεπολιτίσθη ἡ χώρα ἐκείνη.

Τί ἄρ' ἔτι, ἐκτὸς τῆς βαθυτάτης συναισθήσεως τοῦ ἑλληνικοῦ αὐτῶν ἐθνισμοῦ, τοὺς Μακεδόνες ἔπεισε τοσαῦτα θυσιάζειν καὶ πάσχειν ὑπὲρ τῆς ὕλικῆς καὶ ἠθικῆς προόδου τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους; Τί ἄλλο, ἐκτὸς τούτου ἔπεισε τοὺς ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς σχολείοις Βιτωλίων διδάσκοντας καὶ καθάρους Βουλγάρους ὑπὸ τῶν ὀργάνων τῶν πανσλαυϊστῶν ἀνακηρυττομένους ἀόκνως ἐργάζεσθαι ἀπὸ τοσούτων χρόνων ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων; Οὐχὶ βεβαίως ὁ εὐτελής μισθὸς οὐδέ τι δέλεαρ ἐξ Ἑλλάδος ἐπισειόμενον.

Τί τέλος τὸ πείθον τοὺς ὑπὸ τῶν πανσλαυϊστῶν καλουμένους Βουλγάρους ἐμμένειν εἰς τὴν ἑλληνικὴν αὐτῶν ἐθνότητα, ἐνῶ πάσχουσι μὲν νῦν ἕνεκα τῆς ἐμμονῆς ταύτης καὶ εἰς διωγμοὺς ὑπόκεινται, ἢ δ' ἐπιλογὴ τῆς βουλγαρικῆς ἐθνότητος πρὸς τῇ χειραφετήσει καὶ ὕλικᾷ ἀμοιβᾷ αὐτοῖς ἐπαγγέλλεται καὶ προαγωγὰς καὶ ἀξιώματα; Τί ἄλλο ἢ τὸ βαθύ συναίσθημα τοῦ ἑλληνικοῦ αὐτῶν ἐθνισμοῦ;

ΒΑΜΒΑΞ ΤΕΧΝΙΚΩΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΣ.

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε ἀριθμ. 22).

*Βάμβας Βρασιλίας καὶ ἄλλων τῆς
Νοτίου Ἀμερικῆς μερῶν.*

Ἐν τῇ Βρασιλίᾳ καὶ Νοτίῳ Ἀμερικῇ διάφοροι βάμβακος ποιότητες καλλιεργοῦνται· ἐκάστη δὲ αὐτῶν εἶναι γνωστὴ ἐν ἀπάσαις ταῖς ἀγοραῖς δι' ἰδιαιτέρας ὀνομασίας, ἐκ τοῦ τόπου ἐνθα φύεται προερχομένης. Ἐκ τῶν διαφόρων εἰδῶν τοῦ τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς βάμβακος ὁ Pernambuco καλούμε-